

Бушко Г.О. (Львів, Україна)

Славістична проблематика у фольклористичних та етнографічних працях Івана Шишманова

У статті досліджується літературознавчий доробок відомого болгарського вченого та фольклориста І.Шишманова, а саме його студії, надруковані у болгарському часописі “Сборник за народни умотворения наука и книжнина”

Ключові слова: Іван Шишманов, наука, література, фольклор, етнографія.

В статье исследуются литературоведческие труды известного болгарского ученого и фольклориста Ивана Шишманова, а именно его студии, напечатанные в болгарском журнале “Сборник за народни умотворения наука и книжнина”

Ключевые слова: Иван Шишманов, наука, литература, фольклор, этнография.

The presented article deals with the literary work of the famous Bulgarian scientist and researcher of the folk art Ivan Shyshmanov and his works published in Bulgarian journal “Sbornik za narodni umotvoreniya nauka i knizhnina”

Key words: Ivan Shyshmanov, science, literature, folklore, ethnography.

Цьогоріч болгарські науковці відзначають 150-річний ювілей професора Івана Шишманова (1862 – 1928) – одного з найвизначніших гуманітаріїв Болгарії, видатного вченого-компаративіста, якого вважають і першим болгарським україністом – дослідником творчості класиків української літератури. Отже, є всі підстави вшанувати ім'я цього вченого й в Україні, згадати про його багатоаспектну наукову, культурну й громадсько-політичну діяльність і, зокрема, про його внесок у розвиток фольклористики та етнографії.

Усвідомлюючи нерозривний зв'язок фольклору та етнографії з культурою та побутом болгарського народу, І. Шишманов присвятив значну частину наукової діяльності вивченню цих питань і, зокрема, їхньому розгляду в ширшому слов'янському контексті. Його справедливо називали вченим, що стояв біля витоків болгарської фольклористики [5, 5]. У листі від 15 травня 1909 р. до румунського дослідника І. Біяну, який прокоментувала Е. Сюпюр, він писав: “Фольклор є і завжди буде моєю улюбленою справою” [9, 87].

Наукова та культурно-просвітницька діяльність І. Шишманова вже привертала увагу болгарських та українських дослідників, зокрема Г. Димова [4], П. Атанасова [1], М. Радевої [8], В. Москаленка [7] та ін. Проте досі немає праці, що спеціально висвітлювала б питання внеску І. Шишманова у слов'янську фольклористику та етнографію.

1889 р. вийшла друком стаття І. Шишманова “Значення та завдання нашої етнографії” [10], в якій він дав оцінку болгарським досягненням у галузі фольклористики. Ця публікація ще не була предметом детального розгляду в українському літературознавстві та фольклористиці й варта особливої уваги, зокрема, з огляду на вміщені у ній слушні поради етнографам та компаративістам.

Відомим є той факт, що у ХХ ст. виокремилась і стала самостійною наукою

компаративістика – порівняльне літературознавство, “засновником якого вважають німецького вченого XIX ст. Теодора Бенфея. В українській і російській літературах цей напрям пов’язують з іменами О. Веселовського, М. Драгоманова” [6, 179].

Учнем та послідовником М. Драгоманова-компаративіста у Болгарії був І. Шишманов. Саме у статті “Значення та завдання нашої етнографії” він наголосив на важливості застосування порівняльно-історичного методу для дослідження фольклору. Відтак ця стаття вченого стала програмою збирання і вивчення пам’яток болгарської народної творчості та їхнього порівняння з пам’ятками народної творчості інших народів. Цією програмою послуговувалось не одне покоління болгарських дослідників, а її автора слухано почали вважати одним із фундаторів болгарської етнографії, фольклористики та компаративістики. Водночас згадана стаття засвідчила, що І. Шишманов засвоїв метод дослідження, запропонований М. Драгомановим, оскільки у ній він радив молодим болгарським науковцям, досліджуючи болгарські історичні пісні, звертатися, зокрема, до праць українських фольклористів – В. Антоновича та М. Драгоманова [10, 13]. І. Шишманов дав високу оцінку болгарським досягненням у галузі фольклористики, водночас скептично висловився щодо популярних на його час численних теорій, жодна з яких (зокрема, положення міфологічної школи братів Грімм, міграційної – Т. Бенфея та антропологічної – Е. Ленга. – Г. Б.), на його думку, не могла обґрунтувати проблемні та специфічні питання болгарської народної творчості. Науковці, як твердив І. Шишманов, мали б шукати продуктивніші методи для всебічного дослідження цієї проблематики.

Вже наприкінці XX ст. українські вчені слушно зазначали, що “розвиток філології, вдосконалення методології літературознавства у першій половині XIX ст. (праці Т. Бенфея, представників міфологічної школи в Росії: Ф. Буслаєва, О. Афанасьєва, західноєвропейські концепції органічності літературного твору, генія тощо) озброювали літературну критику відповідними засадами аналізу й поцінування літератури як минулого, так і сучасності” [3, 62-63]. Цими засадами, як засвідчує досліджений матеріал, керувалися й провідні літературознавці Болгарії, з-поміж яких наприкінці XIX – у першій чверті XX ст. особливо вирізнялась постать І. Шишманова.

Студія “Значення та завдання нашої етнографії” була першою науковою працею І. Шишманова, в якій учений наголосив на важливості порівняльно-історичного методу для вивчення фольклорних явищ. Це була своєрідна перспективна програма збирання та вивчення пам’яток болгарської народної творчості як для самого вченого, так і для тогочасної болгарської фольклористики.

І. Шишманов компетентно й достатньо критично проаналізував усе, що мало відношення до фольклору, відтоді, коли “Вук Караджич – геніальний

---

* І. Шишманов дав високу оцінку праці “Исторические песни малорусского народа с объяснениями Вл. Антоновича и М. Драгоманова” (1874–1875). На його переконання, це було найґрунтовніше тогочасне видання, в якому упорядники вмістили 17 текстів відомих українських дум із коментарями історичних реалій.

серб, котрий заслуговує, щоб його називали південнослов'янським Гріммом, уперше опублікував зразки болгарської народної поезії*, і цим привернув увагу до збирання фольклору” [10, 1].

У поняття “етнографія” автор студії включає різні жанри народної творчості, а загалом – усе, що могло стосуватись етногенезу, багатства мови та культури болгарського народу в історичній перспективі їхнього розвитку. Вчений влучно зауважував, що “порівняльне вивчення історії літератури та фольклору має опиратися на дослідження джерел, адже відколи у наукових колах звернули більшу увагу на необхідність вивчення фольклору, а разом із ним – на вивчення східних мов та літератур, відтоді думка про походження багатьох словесних творів значно змінилася” [10, 11].

Прихильно ставлячись до міграційної теорії Т. Бенфея, І. Шишманов наголошував, що у передмові та коментарях до перекладеного німецьким орієнталістом індійського збірника байок “Панчатантра” Т. Бенфей зазначав, що багато сюжетів різноманітних європейських оповідань і казок були запозичені у східних народів. “Уміле оперування науковими знаннями, якими володів німецький учений, дало йому можливість, – писав І. Шишманов, – прослідкувати шлях та міграцію значної кількості подібних сюжетів і тим самим підстави виступити проти так званих “міфологічних фантазій” послідовників школи братів Грімм” [10, 8]. Останні, як уважав І. Шишманов, запровадили порівняльне дослідження фольклору, хоча й не були достатньо ознайомлені з фольклором інших народів. Вони вивели теорію, яка давала змогу довести, що всі індоєвропейські казки походили з одного джерела. Брати Грімм уважали, що ці казки були останніми залишками зі спільної міфології всіх арійських народів. І. Шишманов зауважував, що незважаючи на те, що міфологічна школа братів Грімм мала серед своїх прихильників і таких видатних учених, як М. Мюллер, А. де Губернатіс та ін., її так звана “золота епоха” минула. Лише дві теорії про походження фольклору, на його думку, могли боротись за першість: міграційна теорія Т. Бенфея та антропологічна – Е. Ленга і Е. Тайлора. Останні, зокрема, пояснювали спорідненість казок різних народів їхніми психологічними особливостями” [10, 7].

Вчений пропонував заснувати в Болгарії етнографічне товариство на зразок західних (англійського, французького чи італійського), які досліджували фольклор і життя народів загалом, мали свої видання, в яких друкували фольклорні матеріали з коментарями до них. У Болгарії таке товариство, на думку І. Шишманова, вивчало би походження і тематику народних пісень, казок, прислів'їв, розвиток мистецтва вишивання та інформувало би про болгарську

---

* Вук Караджич цікавився народнопоетичною творчістю болгарського народу. 1822 р. у Відні він видав працю “Додатак к Санктпетербургским сравнительным реченицима свију jezика и наречија, с особитим огледима бугарског jezика”, в якій уперше опублікував зібрані ним болгарські народні пісні та подав стислий огляд граматики болгарської мови.

звичаєвість, обряди, музику, танці [10, 29-30]. На жаль, тоді пропозицію вченого щодо створення такого товариства в Болгарії не було підтримано.

Важливим для нас є факт, що у студії “Значення та завдання нашої етнографії” І. Шишманов виявив себе знавцем української історії та літератури. Так, пишучи про батьківщину героя південнослов’янського епосу Марка Королевича (автор уважав нею Македонію. – Г. Б.), вчений згадав про українські думи. Порівнявши їх із російськими билинами, І. Шишманов дійшов висновку, що в думках не було згадок про багатирів (Ілля Муромця, Добрино Нікітича та ін.). Це дало авторові підстави відкинути теорію російських учених – М. Погодіна та О. Соболевського – щодо первісного заселення України великоросами (росіянами. – Г. Б.), які через набіги татар втікали на північ, звільнивши землі, на яких згодом оселилися малороси (українці. – Г. Б.), що спустилися з Карпат* [10, 39-40]. Ця теорія стала чи не єдиним культурно-політичним обґрунтуванням претензії Росії на старокиївську спадщину, на яку нібито безпідставно претендували українці. І. Шишманов заперечував теорію М. Погодіна та О. Соболевського, а, отже, був ознайомлений із працями українських учених на цю тему, що, ймовірно, зберігалися у бібліотеці М. Драгоманова**.

У досліджуваній студії І. Шишманов також дав високу оцінку творчості українського письменника М. Гоголя, чії твори “Вечори на хуторі біля Диканьки” та “Мертві душі” були йому добре відомі. Вчений дослідив, що М. Гоголь збирав та вивчав народні пісні. Він прокоментував лист М. Гоголя до українського вченого М. Максимовича від 9 листопада 1833 р., у якому М. Гоголь так писав про народні пісні: “... Моя радість, життя моя, песни! Как я вас люблю! Что все черствые летописи, в которых я теперь роюсь перед этими звонкими, живыми летописями... Я не могу жить без песен” [10, 22].

Відомо, що І. Шишманов схвально відгукувався про етнографічні

---

* Головні положення цієї теорії М. Погодін виклав у статті “О древнем русском языке” (Исторические чтения о языке и словесности 1856 и 1857. – СПб. – 1857. – С. 1-40). Згодом теорію М. Погодіна підтримав російський філолог О. Соболевський. Він спробував обґрунтувати її фактами мови і присвятив цьому питанню низку праць: “Как говорили в Киеве в XIV и XV вв.” (1888), “Древнекиевский говор” (1905) та ін.

** У полеміку з М. Погодіним вступив український філолог та етнограф М. Максимович. У низці листів, а саме: “Филологические письма к М. П. Погодину” (1856); “Ответные письма к М. П. Погодину”, (1857); “Новые письма к М. П. Погодину. О старобытности малороссийского наречия” (1863) та ін. – він аргументовано спростував твердження про виняткове право великоросів на старокиївську спадщину. Додамо, що й український філолог та бібліограф О. Котляревський у статті “Были ли малоруссы исконными обитателями Полянской земли или пришли из-за Карпат в XIV в.?” (1862) переконливо доводив автохтонність українського населення на його етнічній території. Таким чином, ненаукові заяви російських учених було відкинуто.

експедиції 1869–1870 рр. П. Чубинського* Україною, зокрема Кам'янець-Подільською губернією. У результаті цих експедицій українському краєзнавцю, за даними І. Шишманова, вдалося зібрати та опублікувати у дев'яти книгах неочиненні зразки українського фольклорного та етнографічного матеріалу та розповсюдити їх між науковцями та представниками громадськості [10, 18]. І. Шишманов радив болгарським дослідникам брати приклад із українського етнографа й саме у його спосіб опрацювати фольклорний та етнографічний матеріал у себе на Батьківщині.

Праця І. Шишманова “Значення та завдання нашої етнографії”, без сумніву, збагатила болгарську фольклористику, оскільки, комплексно сприйнявши й осмисливши різні фольклорні твори, вчений запропонував у ній розгорнуту й науково обгрунтовану програму подальшого дослідження усної народної творчості. Цю працю можна розглядати і в ширшому, зокрема слов'янському, контексті, адже вона містить низку теоретичних положень, які могли б зацікавити й українських фольклористів.

1896 р. І. Шишманов опублікував частину компаративістичного дослідження “Пісня про мертвого брата в поезії балканських народів” [11]. Її появі передувала стаття вченого у німецькому виданні “Indogermanische Forschungen” [12].

Дослідник розпочав студію із представлення пісні “Лазар і Петкана”, вміщеної в найвідомішому і найповнішому на свій час у слов'янському світі збірнику пісень братів Миладинових**. Він доводив, що “саме з цієї пісні класик болгарської літератури Пенчо Славейков запозичив сюжет для своєї поезії “Чумні” [11, кн. XIII, 474]. В основі пісні “Лазар і Петкана” лежав поетичний мотив, відомий завдяки баладі німецького поета Г. Бюргера***

---

* Павло Чубинський (1839–1884) – український етнограф, краєзнавець, автор тексту українського національного гімну “Ще не вмерла України...”. 1869–1870 рр. очолював три експедиції Україною. Джерельні матеріали і дослідження експедиції стали основою фундаментальної семитомної (в дев'яти книгах) праці “Труды этнографическо-статистической экспедиции в западно-русский край, снаряженной Императорским Русским Географическим Обществом. Материалы и исследования, собранные П. П. Чубинским” (1872–1878).

** Димитр Миладинов (1810–1862) та Константин Миладинов (1830–1862) – болгарські літературознавці, фольклористи, просвітителі доби національного та культурного Відродження, автори збірки “Български народни песни. Собрани одъ братья Миладиновци Димитрия и Константина и издани от Константина” (1861).

*** Готфрід Бюргер (1747–1794) – відомий німецький письменник. Автор роману “Дивовижні подорожі по воді і по землі, походи і потішні пригоди барона фон Мюнхгаузена” (1786). Створив новий у німецькій літературі жанр серйозної балади. Такою є “Ленора” (1773). Використовуючи фантастичний сюжет про мертвого нареченого і мотиви солдатської народної пісні, Г. Бюргер відтворив горе простої німецької дівчини Ленори, яка втратила коханого у битвах Семилітньої війни 1756–1763 рр., що зруйнувала її щастя.

“Ленора” (1773). Ще наприкінці XVIII ст. “Ленору” було перекладено англійською, датською, французькою, португальською, українською, польською, хорватською мовами. Російський переклад В. Жуковського під назвою “Людмила” був опублікований 1808 р. Згодом, намагаючись відтворити у поезії національний російський колорит, В. Жуковський написав баладу “Світлана” (1808–1812). Наслідування балади Г. Бюргера присутнє у польського поета А. Міцкевича, у поетичному творі “Ucieczka” (“Втеча”). В Україні сюжет “Ленори” лежить в основі балад П. Білецького-Носенка “Ївга” (1828), Л. Боровиковського “Маруся” (1829), Т. Шевченка “Тополя” (1839), М. Костомарова “Наталя” (1855), С. Руданського “Безнадія” (1858) та ін.

1893 р. І. Шишманов переклав “Ленору” болгарською мовою [2]. Він цікавився джерелами балади й після тривалого пошуку знайшов лист Г. Бюргера до його приятеля Ф. Бойє від 27 вересня 1773 р. У ньому йшлося про історію написання “Ленори”. Г. Бюргер, як повідомив І. Шишманов, писав про те, що його надихнула створити цей вірш служниця, проспівавши йому два куплети з пісні, яку він згодом переробив на баладу [11, кн. XIII, 478]. Проте існувало припущення, що Г. Бюргер використав у своєму творі сюжет англо-шотландської народної балади “Sweet Williams ghost” (“Вільямс – солодка примара”) з відомої тоді англійської збірки Т. Персі “Пам’ятки старовинної англійської поезії” (1765). Але мотив балади, на думку І. Шишманова, був добре відомий і на Балканах, зокрема грекам, албанцям, сербам та румунам [11, кн. XIII, 475]. Отож, І. Шишманов зацікавився джерелами цієї поезії й вирішив порівняти її з піснями зразками балканських народів.

Питання генеалогії та переспіву балканської “Ленори” займалось чимало фольклористів, зокрема німецькі – В. Вольнер, К. Крумбахер та Ф. Лібрехт, грецькі – Я. Псіхаріс та Н. Політіс, польський – І. Созонович, російський – О. Веселовський, французький – Ж. Жирар, чеський – Я. Махал та ін. Через те, що виникла дискусія з приводу походження цього поетичного твору, І. Шишманов теж вирішив взяти в ній участь і з’ясувати для себе це питання.

Розглянувши праці вчених, у яких йшлося про походження пісні, І. Шишманов покритикував науковців XIX ст., які, на його переконання, неправильно застосовували порівняльний метод у процесі дослідження фольклорного матеріалу. “Порівняльний метод не завжди правильно використовують при вивченні народного фольклору, – зазначав учений, – і це дає підстави сумніватися у користі цього методу. (...) Цієї помилки припускалися й прихильники теорії Т. Бенфея, які намагалися більшість фольклорних взірців європейських народів звести до першоджерела – Індії, задовільнившись при цьому навіть найбільш поверхневою схожістю. Ми зовсім не проти цієї теорії, але вважаємо, що порівняльне дослідження, якому вона (міграційна теорія. – Г. Б.) завдячує найбільшим успіхом, не має бути схожим на проведені телеграфні проводи між двома визначеними раніше станціями” [11, кн. XIII, 556], – підкреслив І. Шишманов.

Учений запропонував власний аналіз фольклорних творів, порівняв усі відомі

балканські версії пісні з циклу “Про мертвого брата...”, а саме: албанську, болгарську, грецьку, румунську та сербську, а також з'ясував, який із цих варіантів був найстарішим, до якої групи він належав та які зміни відбулись у пісні в порівнянні з її найдавнішою версією. І. Шишманов запропонував свій варіант генеалогії балканських версій пісні, зазначивши, що поставив собі завдання зробити внесок у порівняльне дослідження фольклору та порівняльну історію літератури балканських народів [11, кн. XV, 450].

У студії “Пісня про мертвого брата...” вчений продемонстрував методику застосування порівняльного методу дослідження у процесі зіставлення окремих балканських мотивів пісні та їхніх європейських варіантів. Отже, проаналізувавши 147 відомих варіантів пісні через порівняльне зіставлення її різних версій із певними зразками балканських народів, І. Шишманов дійшов висновку, що єдиною оригінальною з усіх балканських версій “Пісні про мертвого брата...” була грецька. Проте її першопочатком ученний уважав малоазійську пісню про мертвого брата, яка стала популярною та швидко поширилась у двох напрямках: через південногрецькі колонії на Балканський півострів (у Середньовіччі на Візантію) та на Елладу. З грецької версії розвинулись албанська та болгарська. Що ж до “Ленори”, то вона, на переконання дослідника, мала зв'язок із давніми поетичними, міфічними та побутовими традиціями, які через етнічну міграцію частково видозмінювалися, а сама тема була відомою і популярною ще до Г. Бюргера і мала грецькі корені.

Праця І. Шишманова “Пісня про мертвого брата...” засвідчила прихильне ставлення вченого до порівняльно-історичного методу дослідження, який він системно у ній застосував, з'ясовуючи питання генези, особливостей розвитку та поширення усної народної творчості на слов'янських, балканських та західноєвропейських теренах.

На нашу думку, порівняльний аналіз пісні про мертвого брата, який здійснив І. Шишманов понад сто років тому, і сьогодні можна вважати його важливим дослідницьким внеском у вивчення широко розповсюдженої міжнародної баладної фабули.

Проаналізовані студії І. Шишманова переконливо засвідчують значний внесок ученого в розвиток славістики. Виявивши спеціальне зацікавлення слов'янськими літературами, фольклором та етнографією, він, без сумніву, збагатив славистику, а дослідивши чимало фольклорних зразків, утвердив болгарську фольклористику як самостійну науку. Маємо всі підстави констатувати, що напрацюваннями в галузі болгарського фольклору та етнографії І. Шишманов збагатив не лише болгарську, а й європейську науку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Атанасов П.* Иван Д. Шишманов и Украина // Славяни. – София. – 1958. – № 3. – С. 26-31;
2. *Бюргер Г.* Ленора. Балада [превод от нем. на И. Шишманов] // Български преглед. – 1893/1894. – Кн. 3. – С. 1-10;
3. *Грам'як Р.* Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX століття). – Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. – 224 с.;
4. *Димов Г.* Иван Д. Шишманов. Литературен историк и критик. – София: Издателство на БАН, 1956. –

266 с.; **5. Диневко П.** Проблеми на история на българската фолклористика // Български фолклор. – 1978. – Кн. 2. – С. 3-11; **6. Моклия М.** Основи літературознавства. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.; **7. Москаленко В.А.** Українсько-българські літературні та наукові зв'язки кінця XIX-XX ст. – К.: Наукова думка, 1986. – 216 с.; **8. Радева М.** Філософските и политическите възгледи на Иван Д. Шишманов // Годишник на Софийския университет. Исторически факултет. – Том LXVII. – 1973/1974. – 1977. – С. 169-200; **9. Сотюр Е.Ив. Д.** Шишманов и румъно-българските културни взаимоотношения // Літературна мисль. – 1973. – Кн. 2. – С. 85-96; **10. Шишманов И.** Значението и задачите на нашата етнография // Сборник за народни умотворения наука и книжнина. – 1889. – Кн. I. – С. 1-65; **11. Шишманов И.** Песента за мъртвия брат в поезията на балканските народи // Сборник за народни умотворения наука и книжнина. – Ч. I. – 1896. – Кн. XIII. – С. 474-570; Ч. II и III. – 1897. – Кн. XV. – С. 449-601; **12. Schischmanow I.** Der Lenorenstoff in der bulgarischen Volkspoesie // Indogermanische Forschungen. Brugmann und Streitberg. – Strassburg, 1894. – P. 412-448.

Гасв Т. (Белград, Сербія)

Милосница у српској и покритка у украјинској књижевности

У цій статті перший раз розглядаються статус і доля оскверненої, зіпсованої, зруйнованої жінки до реєстрації шлюбу в сербському і українському суспільствах, міжкультурні подібності і різниці у відношенні народу і церкви до милосниці, тобто коханки, і до покритки, тобто повії, на прикладах сербської і української літератур. Стаття зосереджена на долях неповнолітніх дівчин і їх громадському осуді й презирстві, в розповіді Іво Андрича Мара милосница, в оповіданні Григорія Квітки-Основ'яненка Сердешна Оксана, в поемі Тараса Шевченка Катерина, в оповіданні Панаса Мирного Морозенко, в його романі Пovia і в п'єсі Івана Карпенка-Карого Наймичка. Долю молодой жінки аналізуємо на підставі параметрів неможливості вирішування про власну долю; покарання за недотримування суворих соціальних норм і відчуження від суспільства через неправильний вибір. Аналізуючи долю молодой жінки за зазначеними параметрами, приходимо до висновку, що знедолити дівчину означало автоматично знищити її особистість, тому що таким же чином змінюється її зображення в суспільстві, а це поступово і неминуче приводить до її провалу і до трагічного кінця.

Ключові слова: милосница, коханка, покритка, повія, сербська література, українська література, непорозуміння, презирство.

В данной статье впервые рассмотрены статус и судьба оскверненной, обиженной, обездоленной женщины до заключения брака в сербском и украинском обществах, межкультурные сходства и различия в отношении народа и церкви к милоснице, то есть, к любовнице, и к покритке, то есть, к проститутке, на примерах сербской и украинской литератур. Статья сосредоточена на судьбах несовершеннолетних девушек и их общественном осуждении и презрении, в коротком рассказе Иво Андрича Мара милосница, в коротком рассказе Григория Квитки-Основьяненка Бедная Оксана, в поэме Тараса Шевченко Катерина, в коротком рассказе Панаса Мирного Морозенко, в его романе Проститутка и в пьесе Ивана Карпенка-Карого Наймичка. Судьбу молодой женщины анализируем на основании параметров невозможности принятия решения о своей судьбе; наказания за неуважение строгих социальных норм и отчуждения от общества вследствие неправильного выбора. Анализируя судьбу молодой женщины,